

СОВЕТ
МОЛЬКЕЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
МƏЛКИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

11.02.2022

Мəлки ав.

№ 28

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы
«Мəлки авыл жирлеге» муниципаль берəмлеге
Уставына үзгəрешлэр кертү турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мəлки авыл жирлеге Советының 2018 елның 1 октябрəндəге 19 номерлы карары белəн кабул ителгəн Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы « Мəлки авыл жирлеге» Уставын «Россия Федерациясендə жирле үзидарə оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрəндəге 131-ФЗ номерлы Федераль законга һəм «Татарстан Республикасында жирле үзидарə турында» 2004 елның 28 июлендəге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районының Мəлки авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы « Мəлки авыл жирлеге» муниципаль берəмлеге Уставына үзгəрешлэр проектын кабул итəргə (1нче кушымта)

2. Расларга:

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының « Мəлки авыл жирлеге» муниципаль берəмлеге Уставына үзгəрешлэр кертү турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мəлки авыл жирлеге Советы карары проектына гражданнар тəкъдимнəрен исəпкə алу тəртибе (2 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мəлки авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мəлки авыл жирлеге» муниципаль берəмлеге Уставына үзгəрешлэр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткəрү тəртибе (3 нче кушымта).

3. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының « Мəлки авыл жирлеге» муниципаль берəмлеге Уставына үзгəрешлэр кертү турында» карары проекты буенча кергəн тəкъдимнəрне исəпкə алу, гомумилəштерү һəм карау

буенча түбәндәге составта эшче төркем төзәргә:

Поляков Федор Петрович - төркем башлыгы, төркем әгъзалары - Яковлев Виктор Иванович, Маланьева Нина Николаевна, Шпакова Альбина Валериевна.

4. Гавами тыңлауларны 2022 елның 04 мартында 10.00 сәгатьтә Кайбыч районы, Мәлки авылы, Школьная урамы адресы буенча урнашкан Мәлки авыл җирлеге бинасында уздырырга.

5. Эшче төркемгә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл җирлеге Советы депутатлары һәм «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карар проекты буенча гражданнарның тәкъдимнәрен өйрәнергә һәм гомумиләштерергә һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл җирлеге Советына карауга чыгарырга.

6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карар проекты буенча кәргән тәкъдимнәренә исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркемгә йөкләргә.

7. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм Кайбыч муниципаль районы Олы Кайбыч авыл җирлегенә <http://molkeev-kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча рәсми сайтында бастырырга.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мәлки авыл җирлеге Башлыгы

Ф.П.Поляков
Ф.П.Поляков

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мәлки авыл җирлеге Советының
2022 е. 11 февралендәге 28 номерлы
карарына 1нче кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр

1.1 статьяда «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мәлки авыл җирлеге» сүзләрен «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мәлки авыл җирлеге» сүзләре белән алмаштырырга.

2.2 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«3. Җирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрен территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән».

3.5 статьяда:

1 өлешнең 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аның предметы булып Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү торган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Җирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук торак пунктлар чикләрендә урнашкан урманнардан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, аларны саклауны оештыру;»;

1 өлешнең 9 пунктындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

4.6 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бирү;

17) алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.».

5.16 статьяда:

9 өлөшкө түбөндөгө эчтөлөклө 7 пункт өстөргө:

«7) инициативалы проект турында фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

түбөндөгө эчтөлөклө 10.1 өлөш өстөргө:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

6. 19 статьяның 10 һәм 11 өлөшләрән түбөндөгө редакциядә баян итәргө:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндөгә Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәرمәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән карарларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэмин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

Жирлек Советы Уставы һәм (яисә) норматив хокукый актлары белән, әлегә өлөшнәң беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәرمәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэмин итү, шулай ук Поселения халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтның мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, әлегә статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дөүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләргә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектлардан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү турындагы карарлар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмалары төзү турындагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары» сүзләреннән соң «инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүзләрен өстәргә»;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.»

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торақ пунктта яшәүчеләрнең» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенә бер өлешә)» сүзләрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торақ пункт территориясенә әлегә өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсә буенча жирлек составына керүче торақ пункт территориясә өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кешә яши торган торақ пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлегә статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнарның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торақ пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүчә кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсә буенча гражданнар жыены үткәреләргә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районы чикләрендәге жирлек составына керүче торақ пункт территориясенә бер өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсә буенча сораштыруда жирлек халкы яисә инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган өлешендә уналты яшыкә житкән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешләрендә гражданның әлегә инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Гражданның сорашып белешүне билгеләү турындагы карар Жирлек советы тарафыннан кабул ителә. Гражданның сорашып белешү уздыру өчен жирлекнең рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә кулланылырга мөмкин. Гражданның сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы карарында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://molkeev-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча рәсми сайтынан файдаланып халыктан сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе:»;

7 өлешнең 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча, жирлекнең башкарма комитетына инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданның торган инициатив төркем, территорияль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган срокалары;

6) әлегә проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт белән катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түлүүләрнен планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы карарында билгеләнгән тәртип нигезендә күрсәтү;

9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенең мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан карар кабул итү максатларында каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы карары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтижеләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза кәгазьләрен теркиләп.

5. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проектның инициаторлары хакында белешмәләренә үз эченә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Жирлек Башкарма комитетына аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп, үзләренә кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында мәгълүмат алалар. Үзләренә искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшыкә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пунктында күрсәтелгән мәгълүмат гражданнарга авыл торак пунктының старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә һичшиксез каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижеләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә тиешле максатларда жирле бюджет проектны төзү һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очраklarның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлегә булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк хәл итү мөмкинлегә булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. 9. Инициатив проектларны күрсәтү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданныр жыенының) тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары закон һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектының башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициативалы проект, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап, кертелгән очракта, Жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алу оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру коллегияль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегияль органның (комиссиянең) составы Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый

чакта коллегияль орган (комиссия) эгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек советы тэкъдимнэре нигезендэ билгелэнэргэ тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкиллэренэ конкурс нигезендэ сайлап алуны уздырганда коллегияль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позициялэрен бэян итү мөмкинлеге тээмин ителергэ тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территориясендэ гражданныр жыены, жыелышы яисэ конференциясе тарафыннан вәкалэтле башка гражданныр, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгелэнэ торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдэ гамәлгэ ашыруны жәмәгать контролендэ тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгэ ашыру барышы, шул исәптән акчаларны куллану, аны гамәлгэ ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисэ) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендэге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергэ) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгэ ашыру йомгаклары турында Жирлек Башкарма комитеты хисабы инициатив проектны гамәлгэ ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендэ «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендэге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергэ) һәм урнаштырылырга тиеш. Жирлек Башкарма комитетының күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендэ урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттында күрсәтелгән мәгълүмат гражданнырга авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергэ мөмкин.».

11. 40 статьяның 1 өлешендэге 7 пункттын түбәндэге редакциядэ бэян итэргэ:

«7) Россия Федерациясе гражданныгы йә чит ил гражданныгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендэ катнашучы чит ил гражданныгы, аның нигезендэ чит ил гражданы жирле үзидарэ органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданныгы булу яисэ яшәү урыны яисэ Россия Федерациясе гражданнының чит дәүләт территориясендэ даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисэ Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендэ жирле үзидарэ органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, эгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендэ башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендэ жирле үзидарэ органнарына сайланырга хокуклы;».

12. 46 статьяның 1 өлешендэге 9 пункттын түбәндэге редакциядэ бэян итэргэ:

«9) Россия Федерациясе гражданныгы йә чит ил гражданныгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендэ катнашучы чит ил гражданныгы, аның нигезендэ чит ил гражданы жирле үзидарэ органнарына сайланырга хокуклы, чит

дәүләт гражданлығы булу яисә яшәү урыны яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданы, әгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;».

13. 49 статьяда:

1 өлешнең 6 пунктындагы өченче абзацны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү тора торган муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыра, шулай ук жирлек чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торгызуны оештыра;»;

1 өлешнең 6 пунктындагы егерменче абзацны үз көчен югалткан дип танырга; 2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналты һәм унжиде абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка тора урыны бирү;

алкогольле, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

14. 51 статьяның 6 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 4.1 пункты өстәргә:

«4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;».

15. түбәндәге эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәмин итү

1. Әлеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы булып, жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып, инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә барлыкка килгән юридик затларның ирекле нигездә түләнгән торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы карары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыеңы карары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашулары рәвешендә дә тәмин ителергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәге эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«-Россия Юстиция министрлығы порталында хокукый акт текстын урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» (<http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф>).»

17. 79 статьяда:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 өлеш:

түбәндәге эчтәлекле яңа өченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;
өченче - жиденче абзацларны дүртенче - сизгенче абзацлар дип санарга;
9 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрақларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрақларда бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) йә чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законнда, муниципаль Жирлек Советында, хокукый актында билгеләнгән очрақларда бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменен кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменен кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм һәр елгы план чорының) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнда, Дәүләт Советы муниципаль хокукый актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.»;

18. 81статьяда:

1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенен өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

2 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарның бер мәртәбә бирелә торган түләүләрен кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенә 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында гражданнар жыенында каралган очракларда хәл ителә.».

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мәлки авыл җирлеге Советының
2022 е. 11 февралендәге 28 номерлы
карарына 2 нче кушымта

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының « Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл җирлеге Советы карары проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе

1. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл җирлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карар проектына тәкъдимнәр Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл җирлеге советына түбәндәге адрес буенча Мәлки авылы, Школьная урамы, 8 йорт, кушымта бирелгән үрнәк буенча язма рәвештә төзәтмәләр таблицасы рәвешендә кертелә:

№ №	Пункт, пунктча	Карар проекты тексты	Проект тексты	Төзәтмәне исәпкә алып, проект тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.А., адрес, телефон, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр авыл Мәлки авыл җирлегенең мәгълүмат стендында урнаштырылган көннән алып эш көннәрендә 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр бер ай эчендә кабул ителә.

2. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашуга гаризалар түбәндәге адрес буенча: Кайбыч районы, Мәлки авылы, Школьная урамы, 8 йорт шәхсэн яки почта аша бирелә (конвертта «Устав» яки «гавами тыңлаулар» тамгасы белән), шулай ук 8(84370)35-7-19 факс буенча.

Заявклар эш көннәрендә гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча 8 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл җирлегенең Советы аппараты хезмәткәрләре тарафыннан теркәлә һәм законлылык, хокук тәртибе мәсьәләләре буенча даими комиссиягә, гавами тыңлаулар үткәрү буенча җирле үзидарәгә тапшырыла.

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы « Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткөрү тәртибе

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы « Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Мәлки авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставының 19 статьясы, әлеге Тәртип нигезендә уздырыла.

2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл җирлегенә Советына гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырган кешеләр дә үзләренә тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлауларда катнашучылар булып тора.

3. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукынан башка, гавами тыңлауларда катнашучы барлык кызыксынучы кешеләр, массакүләм мәгълүмат чаралары катнашырга мөмкин.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып Җирлек башлыгы яисә аның йөкләмәсе буенча Җирлек җитәкчесенә башка вазыйфай заты тора.

6. Халык тыңлаулары рәиснең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, тыңлаулар уздыру тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрен, рекомендацияләренә исәпкә алу өчен, рәис тәкъдире буенча, җитәкче һәм секретариатның ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайлана.

8. Төп доклад белән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл җирлегенә законлылык, хокук тәртибе һәм җирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиянең карары белән вәкаләтле депутаты чыгыш ясы.

9. Чыгыш хокукы белән гавами тыңлауларда катнашучылар, гариза бирү вакытына карап, чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 7 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел, рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау вакыты озайтылырга мөмкин, әмма 3 минуттан да артык түгел.

11. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгыш ясаучыларга председатель рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәругә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Халык алдында тыңлаулар уздыру тәртибен бозган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алып ташлауны таләп итәргә хокуклы.

15. Чыгышлар тәмамлангач, рәислек итүче гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә ачык тыңлаулар барышында әйтелгән тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне төгәлләштерү өчен сүз бирергә мөмкин.

16. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл жирлегә Советы рәисе имза сала һәм ул билгеләнгән тәртиптә саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мәлки авыл жирлегенә даими комиссиясе тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәмин итү Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл жирлегә Советы аппараты һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мәлки авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.